

Eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master

<u>Samenvattingen en conclusies</u>	<u>2</u>
<u>De eerstegraads lerarenopleidingen hbo-master</u>	<u>4</u>
<u>Inschrijvingen</u>	<u>6</u>
<u>Onderwijskwaliteit: accreditaties</u>	<u>7</u>
<u>Tevredenheid: studie aanraden</u>	<u>8</u>
<u>Tevredenheid: over docenten</u>	<u>9</u>
<u>Tevredenheid: over praktijkaspecten</u>	<u>10</u>
<u>Tevredenheid: over de basis die de opleiding biedt</u>	<u>11</u>
<u>Tevredenheid: over de voorbereiding op de beroepspraktijk.....</u>	<u>12</u>
<u>Starten met de studie</u>	<u>13</u>
<u>Tijdens de studie</u>	<u>14</u>
<u>Tijdens de studie: uitval studenten</u>	<u>15</u>
<u>Studiesucces: rendement</u>	<u>16</u>
<u>Studiesucces: aantal diploma's.....</u>	<u>17</u>
<u>Na de studie</u>	<u>19</u>

Deze factsheet geeft voornamelijk informatie over het bekostigd onderwijs. De indicatoren 'aanbod van opleidingen', 'aanraders', 'tevredenheid over docenten' en 'onderwijskwaliteit' geven ook informatie over het niet-bekostigd onderwijs.

De eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master zijn bedoeld voor leraren die na hun tweedegraads bevoegdheid een eerstegraads bevoegdheid willen halen. Gediplomeerden van deze opleiding zijn bevoegd voor het voortgezet onderwijs voor het vak dat ze gevolgd hebben. Met een eerstegraads bevoegdheid mag een docent lesgeven aan:

- alle klassen van havo en vwo;
- het vmbo;
- beroepsonderwijs en volwasseneducatie;
- het praktijkonderwijs.

Zie voor meer informatie:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/vraag-en-antwoord/welke-onderwijsbevoegdheden-zijn-er>

Samenvattingen en conclusies

De eerstegraads lerarenopleiding hbo-master

Er zijn 44 eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master. Het grootste deel is gericht op talen (18 opleidingen). Verder zijn 14 opleidingen gericht op maatschappijvakken en 12 op exacte vakken. Deze eerstegraadslerarenopleidingen worden in deeltijd- en/of voltijd aangeboden; samen 68 opleidingsvarianten. De meeste opleidingen worden in deeltijd aangeboden. Minder dan 20 procent van de opleidingen wordt in een voltijdvariant aangeboden. Op één opleiding na worden alle lerarenopleidingen aangeboden door bekostigde instellingen. Het aantal ingeschreven studenten is in de afgelopen vijf jaar vrijwel gelijk gebleven.

Onderwijskwaliteit

De eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master die sinds 2011 zijn geaccrediteerd, zijn allemaal met een 'voldoende' beoordeeld. Ongeveer een derde ontving het oordeel 'goed' op de indicator 'beoogde eindkwalificaties' en alle opleidingen (op één na die geen oordeel kreeg) werden met 'voldoende' beoordeeld op de indicator 'gerealiseerde eindkwalificaties'.

Studenttevredenheid

Ongeveer 70 procent van de studenten zou de opleiding aan anderen aanraden. Het percentage tevreden studenten op deze indicator is daarmee iets gestegen. Afgestudeerden van eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master zijn positiever dan studenten die hun opleiding nog niet hebben afgerond, zo blijkt uit onderzoek van de inspectie: 80 procent van de afgestudeerden zou de opleiding aanraden aan anderen. Veel afgestudeerden zijn tevreden over het niveau van de opleiding als geheel en het (vakinhoudelijk) niveau van de tentamens en opdrachten.

Als het gaat om de docenten zijn de studenten vooral tevreden over hun inhoudelijke kennis en in mindere mate over hun didactische kwaliteit. Ook afgestudeerden blijken uit het inspectieonderzoek de theoretische kennis van docenten te waarderen. Zij zijn minder tevreden over de praktische kennis die docenten hebben over de bovenbouw van havo/vwo, een vijfde deel van de afgestudeerden is daar ontevreden over.

Ongeveer de helft van de studenten is tevreden over de praktijkgerichtheid van de opleiding. Dat is minder dan bij andere deeltijdopleidingen in het hoger beroepsonderwijs. Over de voorbereiding op de beroepspraktijk zijn nog minder studenten tevreden.

Bijna driekwart van de afgestudeerden is tevreden over de basis die de opleiding biedt voor verdere ontwikkeling en bijna twee derde is tevreden over de start die de opleiding biedt op de arbeidsmarkt. Van de afgestudeerden die meededen met onderzoek van de inspectie voelt vier vijfde deel zich door de lerarenopleiding voldoende voorbereid op lesgeven in de bovenbouw van het havo/vwo. De afgestudeerden zijn erg tevreden over de vakkennis en de vakdidactiek die de opleiding aanbiedt, onderwerpen die de kern van de opleiding vormen. Veel pedagogisch-didactische onderwerpen worden overigens niet aangeboden binnen de eerstegraadslerarenopleiding hbo omdat die in de tweedegraadslerarenopleiding thuis zouden horen. We zien echter dat sommige onderwerpen nu tussen wal en schip vallen: zowel eerstegraads afgestudeerden in het hbo als tweedegraads afgestudeerden voelen zich niet voldoende voorbereid op het ontwikkelen van toetsen en examenopgaven, het inspelen op verschillen tussen leerlingen en het bieden van maatwerk.

Start, tijdens- en na de studie

Toelating tot een eerstegraadslerarenopleiding hbo-master vereist dat de student al een opleiding in het hoger onderwijs heeft gevolgd. Het aantal eerstejaarsstudenten voor een eerstegraadsopleiding hbo-master bedroeg 650 in 2015. Dat waren er wat meer dan het

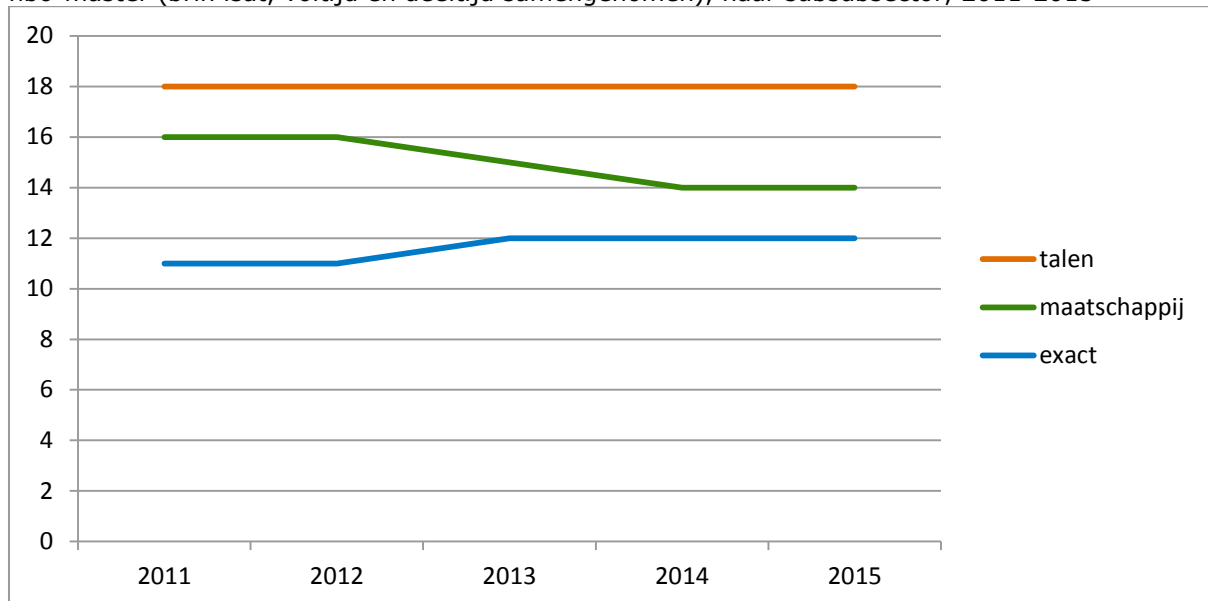
jaar ervoor, maar minder dan het hoogste aantal (700) in 2013. Het percentage studenten dat na het eerste studiejaar in de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master stopt met studeren in het hoger onderwijs was in 2014 bijna 15 procent. Dat percentage ligt iets onder de gemiddelde uitval in het totale hoger onderwijs. Het rendement van de opleiding van anderhalf jaar is na drie jaar 38 procent voor de groep die in 2010 startte en 34 procent voor de groep die in 2012 met de opleiding begon.

De eerstegraads lerarenopleidingen hbo-master

Er zijn 44 eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master. Het grootste deel is gericht op talen (18 opleidingen). Dit aantal blijft constant. Verder zijn 14 opleidingen gericht op maatschappijvakken en 12 op exacte vakken. Het aantal opleidingen binnen maatschappij neemt na 2012 af en de opleidingen exact nemen iets toe.

Het merendeel van de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master wordt in 2015 in deeltijd aangeboden. Het aanbod in voltijd is veel kleiner met bovendien relatief veel opleidingen waar in 2015 geen studenten staan ingeschreven.

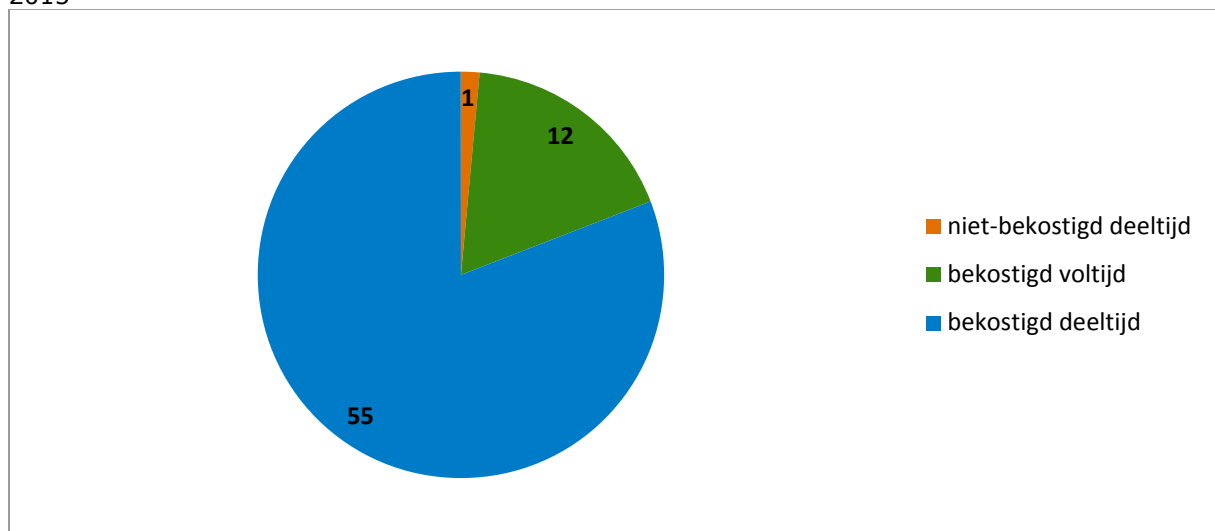
Figuur C3: Sector Onderwijs: aantal bekostigde en niet-bekostigde eerstegraads lerarenopleidingen hbo-master (brin isat, voltijd en deeltijd samengenomen), naar subsubsector, 2011-2015

Bron: Inspectie van het Onderwijs, 2016 op basis van CROHO

Als we de opleidingen uitsplitsen naar opleidingsvarianten dan zien we 68 opleidingsvarianten waarvan er 55 bekostigde deeltijd-varianten zijn.

Figuur C1: Sector Onderwijs: aantal opleidingsvarianten (brin-isat, voltijd en deeltijd apart) van eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master, naar bekostigd en niet-bekostigd, voltijd en deeltijd, 2015

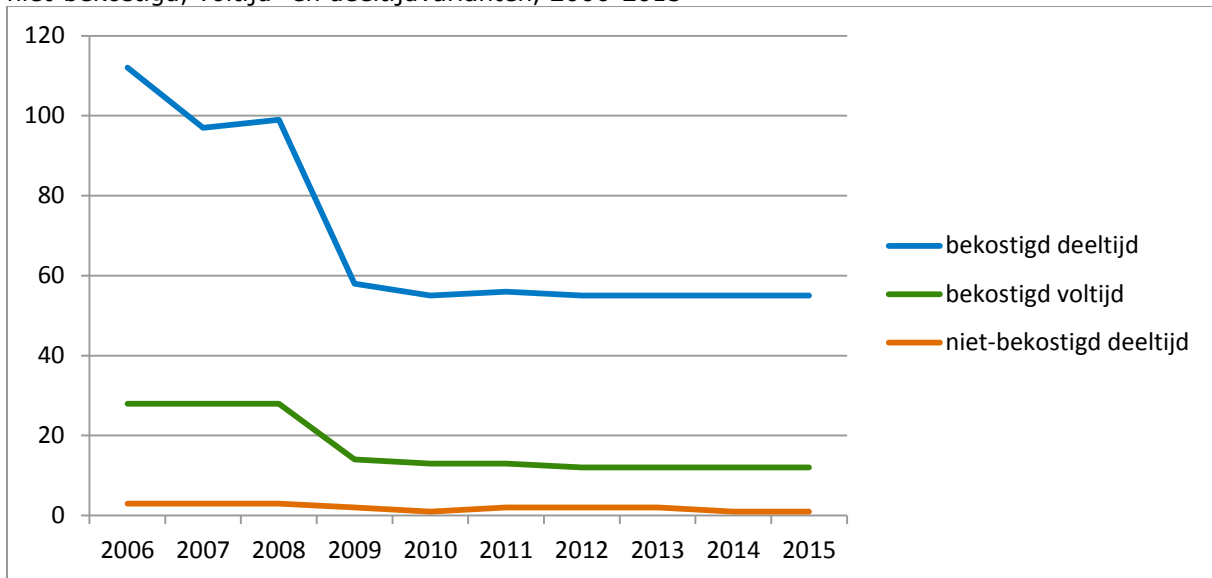

Bron: Inspectie van het Onderwijs, 2016 op basis van CROHO

Na 2008 daalt in het bekostigd onderwijs het aantal opleidingsvarianten. Dat geldt vooral voor het aantal deeltijdopleidingen, dat van van 99 in 2008 naar 58 in 2009 terugloopt. Vanaf 2009 is het aanbod van zowel voltijd- als deeltijdvarianten redelijk stabiel qua aanbod.

Binnen het niet-bekostigd onderwijs is het aanbod in deze sector gering en schommelt tussen de één en drie opleidingsvarianten.

Figuur C2: Sector Onderwijs: aantal eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master, naar bekostigd en niet-bekostigd, voltijd- en deeltijdvarianten, 2006-2015

Bron: Inspectie van het Onderwijs, 2016 op basis van CROHO

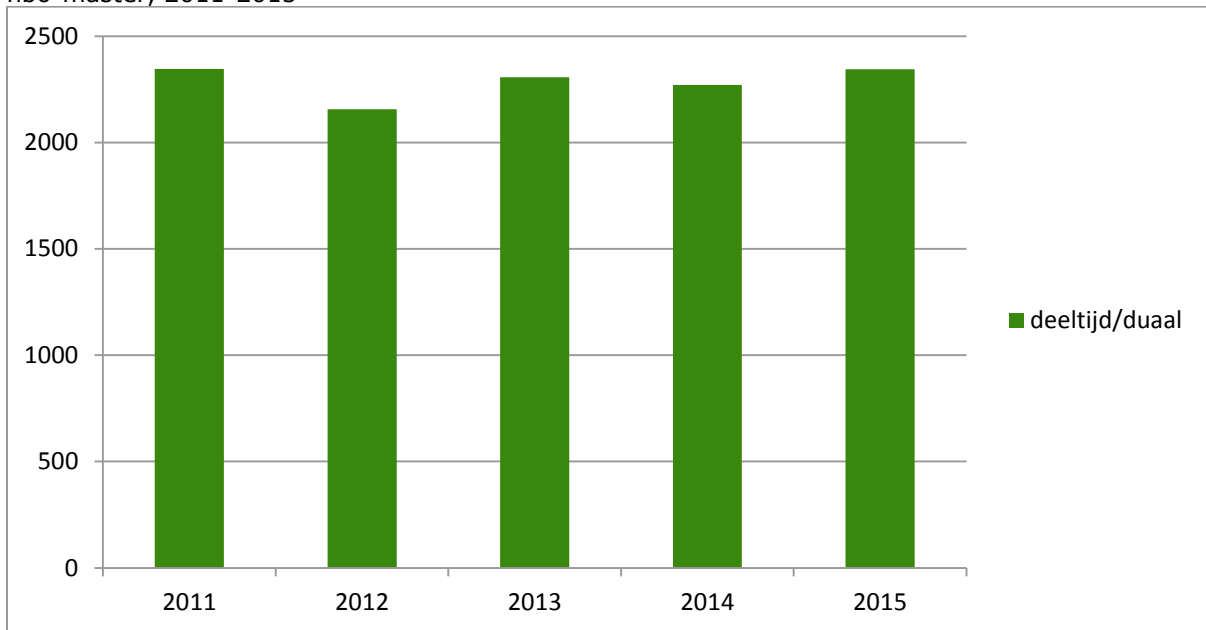
De afname van de deeltijdvarianten vinden we bij de talen (Engels, Frans, Nederlands, Spaans, Duits), in de maatschappijvakken (Geschiedenis, Aardrijkskunde, Godsdienst, Economie, Algemene Economie, Bedrijfseconomie) en in de exacte vakken (Wiskunde, Natuurkunde, Biologie, Scheikunde).

Inschrijvingen

Het aantal ingeschreven studenten aan de aan de eerstegraads hbo master opleidingen is in de afgelopen jaren redelijk stabiel gebleven. Wel waren er in 2012 bijna 200 inschrijvingen minder dan het jaar ervoor. In 2011 waren er bijna 2.350 studenten ingeschreven, evenveel als in 2015. Het percentage inschrijvingen in gehele sector Onderwijs is tussen 2011 en 2015 met 14 procent afgenomen. In het totale hoger onderwijs is het aantal studenten in die periode juist gegroeid (22%)

Informatie over het aantal nieuwe studenten per jaar (de instromers) is te vinden in het hoofdstuk 'starten met de studie'.

Figuur C4: Sector Onderwijs: aantal inschrijvingen per jaar in de eerstegraads lerarenopleidingen hbo-master, 2011-2015

Bron: BRON-HO; DUO, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Onderwijskwaliteit: accreditaties

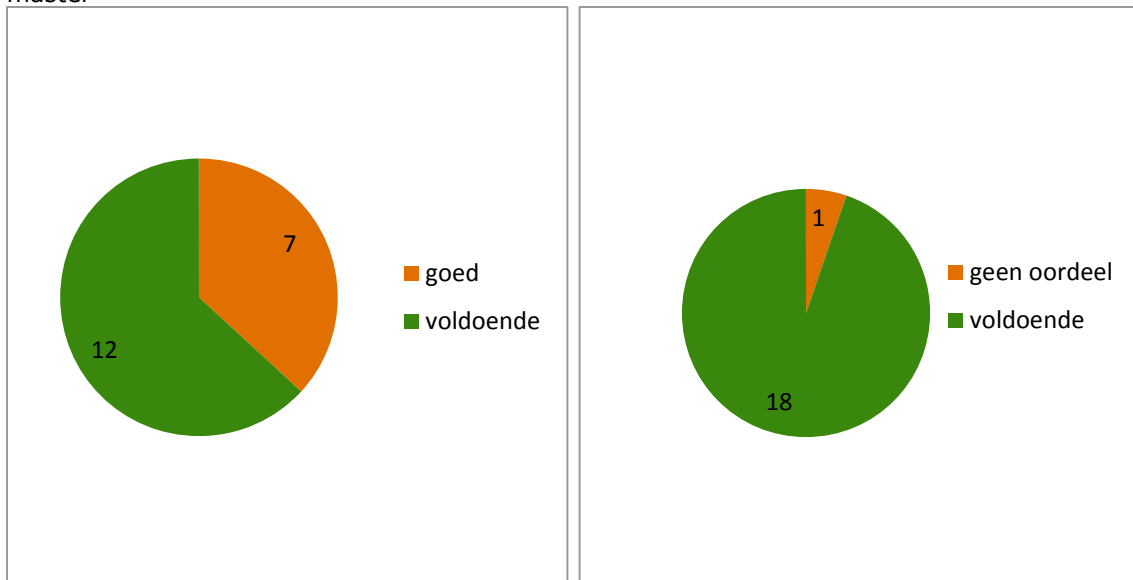
Er zijn in de loop van de tijd 43 bestaande opleidingen geaccrediteerd, waarvan 2 niet-bekostigde opleidingen. Ook zijn er 2 nieuwe (bekostigde) opleidingen geaccrediteerd. Dit zijn bekostigde opleidingen.

Een deel van deze accreditatie is met kader 2003 uitgevoerd en ander deel met kader 2010 of 2014. De opleidingen die met kader 2010 of 2014 zijn geaccrediteerd hebben alle 19 een 'voldoende' gehaald.

Op de onderdelen beoogde en gerealiseerde eindkwalificaties wordt ook voornamelijk 'voldoende' behaald zo is te zien in Figuur C5.

De opleidingen eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master worden in 2017 of 2018 opnieuw bezocht door de visitatiepanels.

Figuur C5: Sector Onderwijs: oordelen beoogde eindkwalificaties (links) en gerealiseerde eindkwalificaties (rechts) van bekostigde en niet-bekostigde opleidingen actief in 2013/2014 en/of 2014/2015 naar kader 2010 en 2014* voor de subsector eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master

Bron: NVAO, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

* In de loop van de tijd heeft de NVAO verschillende beoordelingskaders gebruikt. Het kader 2003 en kader 2010 beoordelen een opleiding op verschillende punten, waardoor de uitkomsten niet te vergelijken of bij elkaar op te tellen zijn. De kaders 2010 en 2014 zijn wel vergelijkbaar.

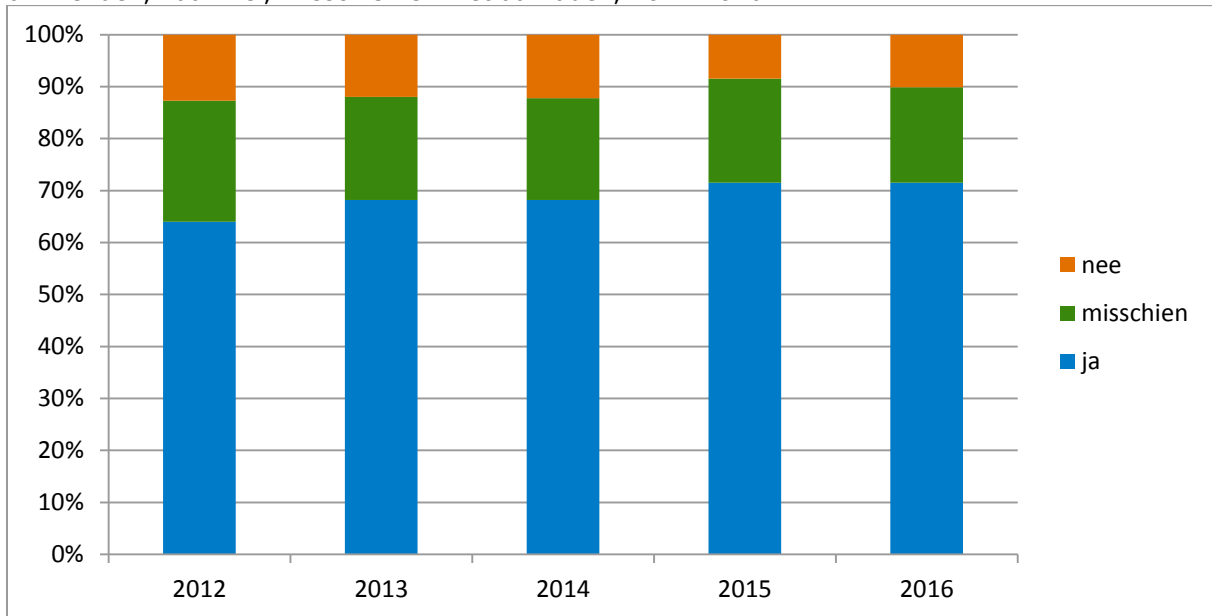
Het aantal accreditaties komt niet overeen met het hiervoor genoemde aantal eerstegraads lerarenopleidingen. Het verschil wordt veroorzaakt door een aantal factoren. Deze zijn beschreven bij de indicator Accreditaties.

Tevredenheid: studie aanraden

Het percentage studenten dat de opleiding aan anderen zou aanraden is de laatste twee jaar gelijk gebleven. Het is iets hoger dan de drie gemeten jaren daarvoor. Het gaat hier om studenten die nog met de opleiding bezig zijn. Afgestudeerden zijn apart bevraagd.

Voor het totale hoger beroepsonderwijs lagen de percentages op 72 procent aanraders voor de deeltijdopleiding en 76 procent voor de voltijdopleiding.

Figuur C6: Sector Onderwijs: gestapeld percentage studenten aan bekostigde deeltijd eerstegraads-lerarenopleidingen hbo-master dat de opleiding al dan niet zou aanraden aan familie of vrienden, naar wel, misschien en niet aanraden, 2012-2016

Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

In onderzoek van de inspectie onder afgestudeerden (*Beginnende leraren kijken terug*, deel 4) zijn vragen gesteld over hoe afgestudeerden de opleiding ervaren hebben. Reacties op een aantal van deze vragen worden weergegeven bij 'Tevredenheid: over docenten', 'Tevredenheid: over praktijkaspecten' en 'Tevredenheid: over de voorbereiding op de beroepspraktijk'..

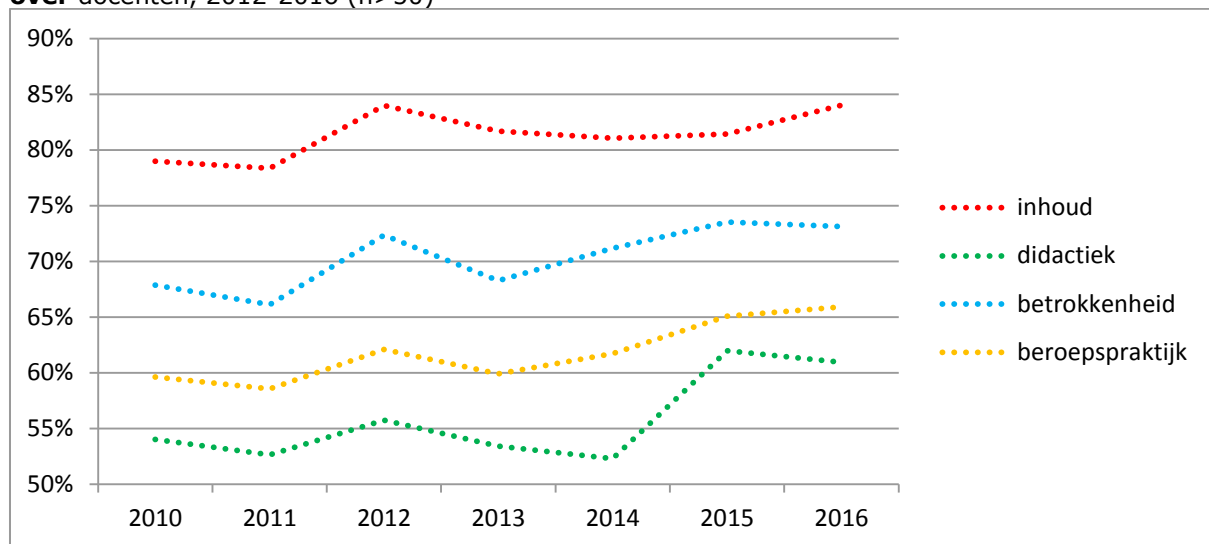
Het percentage afgestudeerden van eerstegraadslerarenopleidingen hbo dat de opleiding zou aanraden ligt op 80 procent. Over het niveau van de opleiding als geheel en het (vakinhoudelijk) niveau van de tentamens en opdrachten is eveneens vier vijfde deel tevreden. Ongeveer een tiende deel van de afgestudeerden is niet tevreden.

Tevredenheid: over docenten

De studenten in deze groep opleidingen zijn het meest tevreden over de inhoudelijke kennis van de docenten. Zo'n 84 procent van de studenten is daar in 2016 tevreden over. De indicator waar studenten in eerstegraads lerarenopleidingen hbo-masters het minst tevreden over zijn is de didactische kwaliteit van docenten. Hierover is 61 procent van de studenten tevreden in 2016. In 2014 was maar 52 procent van de studenten hier tevreden over. In 2016 nam het percentage ten opzichte van 2015 iets af, zoals is weergegeven met de groene stippellijn (zie Figuur C7).

In het totale hoger onderwijs (bekostigde voltijd bachelor opleidingen) zijn de studenten het meest tevreden over de kennis van docenten over de beroepspraktijk (72%) en het minst tevreden over de didactische kwaliteiten van docenten (57%). In de bekostigde deeltijdopleidingen zijn studenten het meest tevreden over de inhoudelijke kennis van de docenten (73%) en het minst over de didactische kwaliteit (61%).

Figuur C7: Sector Onderwijs: percentage studenten aan bekostigde deeltijd eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master dat (zeer) tevreden is over **de vier aspecten van tevredenheid over docenten, 2012-2016** (n>50)

Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

De inspectie heeft in onderzoek onder afgestudeerden onder meer gevraagd hoe afgestudeerden van eerstegraadslerarenopleidingen hbo oordelen over de docenten van de opleiding die zij hebben gevolgd (*Beginnende leraren kijken terug*, deel 4). Daaruit blijkt dat ruim vier vijfde deel van de afgestudeerden tevreden is over de theoretische kennis van docenten. Het percentage dat ontevreden is, is verwaarloosbaar klein.

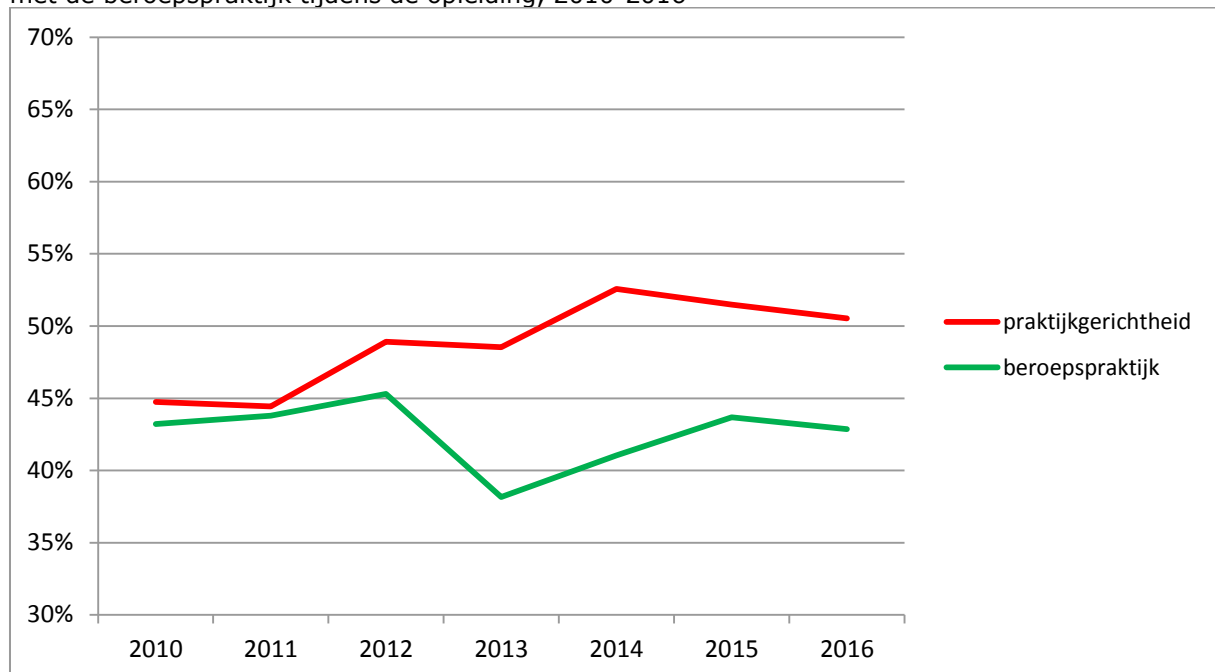
Bij de vraag naar de praktische kennis van docenten lag de focus op het werkveld waar de opleiding voor opleidt: de bovenbouw van havo/vwo. De tevredenheid van afgestudeerden hierover is een stuk lager dan over de theoretische kennis: 64 procent is hier tevreden over, een vijfde deel is dat niet.

Tevredenheid: over praktijkaspecten

Studenten uit eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master in de sector Onderwijs zijn tevredener over de praktijkgerichtheid van de opleiding dan over de beroepsgerichtheid ervan. Deze sector kent voor het grootste deel deeltijdstudenten. De tevredenheidspercentages op de twee indicatoren lopen wel steeds verder uiteen; in 2010 lag het percentage bij beide rond de 44 procent, de tevredenheid over de praktijkgerichtheid nam over de jaren daarna toe, terwijl die over de beroepspraktijk in die jaren gelijk bleef met een dip in 2013.

In het totale hoger onderwijs (bekostigde voltijd hbo-masteropleidingen) is de tevredenheid over de praktijkgerichtheid in 2016 66 procent. Voor de deeltijdopleidingen is dat 67 procent. Voor de indicator contact met de beroepspraktijk geldt dat 50 procent van de voltijd studenten in het totale hbo-bacheloronderwijs tevreden is en 52 procent van de deeltijdstudenten.

Figuur C8: Sector Onderwijs: percentage studenten van bekostigde deeltijd eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master dat (zeer) tevreden is over de praktijkgerichtheid en het contact met de beroepspraktijk tijdens de opleiding, 2010-2016

Bron: NSE; studiekeuze123, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

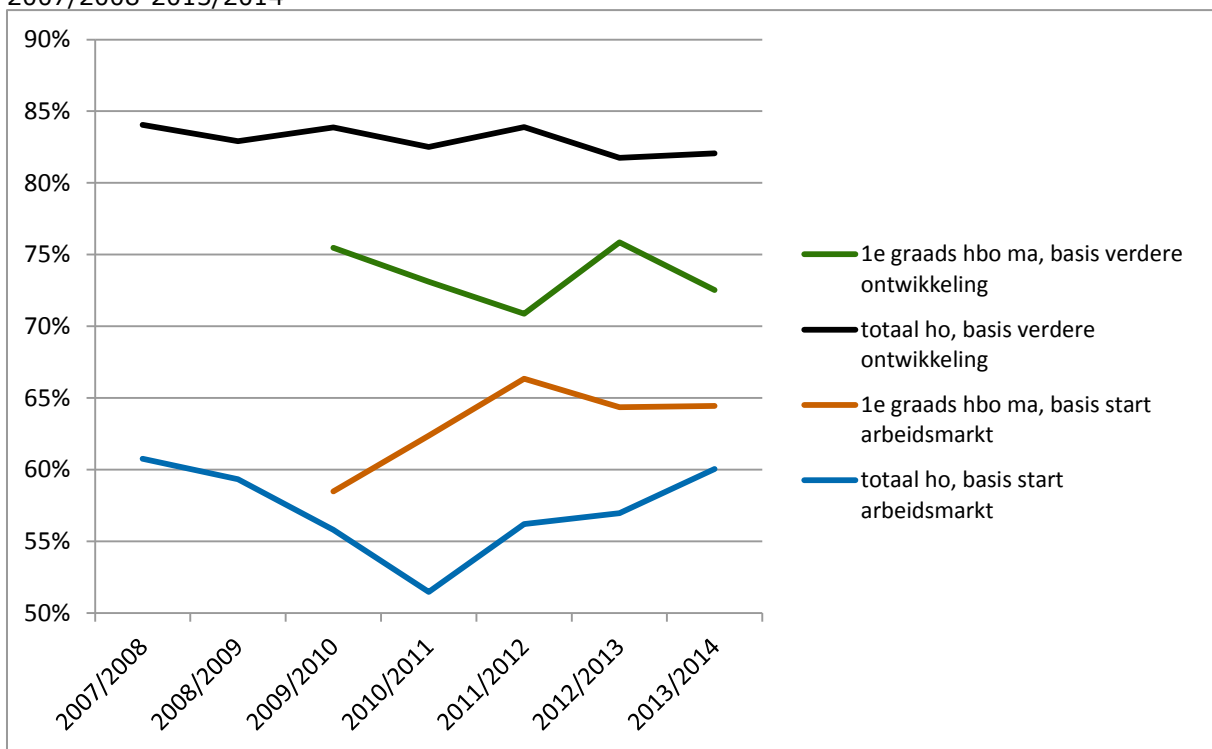
De eerstegraadsopleiding hbo is bedoeld voor studenten die al een tweedegraadsbevoegdheid hebben behaald. Een groot deel van deze studenten werkt in het onderwijs en leert door opdrachten de nieuw verworven kennis en vaardigheden toe te passen in de praktijk. In het inspectieonderzoek onder afgestudeerden (*Beginnende leraren kijken terug*, deel 4) zijn vragen gesteld over de begeleiding van de stage of het werkplek-leren door respectievelijk de opleiding en de (stage-)school. Een deel van de afgestudeerden gaf aan dat dit niet van toepassing was op hun situatie. Daarnaast is bijna 60 procent tevreden over de begeleiding vanuit de school, slechts 8 procent is dat niet. De tevredenheid over de begeleiding door de opleiding is lager: 48 procent is hier tevreden over, ruim een vijfde deel (22%) is dat niet.

Tevredenheid: over de basis die de opleiding biedt

De studenten in de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master zijn vaker tevreden over de basis die de opleiding biedt voor de verdere ontwikkeling op de arbeidsmarkt (73%) dan over de basis die de opleiding biedt voor de start op de arbeidsmarkt (64% tevreden).

In vergelijking met de gemiddelde student in het deeltijd hbo-masteronderwijs zijn de studenten in de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master vaker tevreden over de basis die de opleiding biedt voor de start op de arbeidsmarkt. De studenten in de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master zijn veel minder vaak tevreden over de basis die de opleiding vormt voor de verdere ontwikkeling op de arbeidsmarkt in vergelijking met de gemiddelde hbo-masterstudent. Zie Figuur C9.

Figuur C9: Sector Onderwijs: percentage studenten van bekostigde deeltijd eerstegraadslerarenopleiding hbo-master dat (zeer) tevreden is over de basis die de opleiding biedt voor de start op de arbeidsmarkt en de basis die de opleiding biedt voor de verdere ontwikkeling op de arbeidsmarkt, naar subsector en het totale hoger onderwijs (bekostigd deeltijd hbo master), 2007/2008-2013/2014

Bron: HBO-monitor 2016, ROA, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

Tevredenheid: over de voorbereiding op de beroepspraktijk

In de afgelopen jaren heeft de Inspectie van het Onderwijs onderzocht hoe tevreden recentelijk afgestudeerden zijn over de voorbereiding door hun pabo of lerarenopleiding op het geven van onderwijs. De resultaten van het onderzoek onder afgestudeerden van eerstegraadslerarenopleidingen hbo zijn beschreven in het rapport *Beginnende leraren kijken terug*, deel 4. We vatten hier de voornaamste conclusies samen.

Alles overziende voelt ruim 80 procent van de afgestudeerden zich door de lerarenopleiding voldoende voorbereid op lesgeven in de bovenbouw van het havo/vwo; slechts 8 procent is niet tevreden.

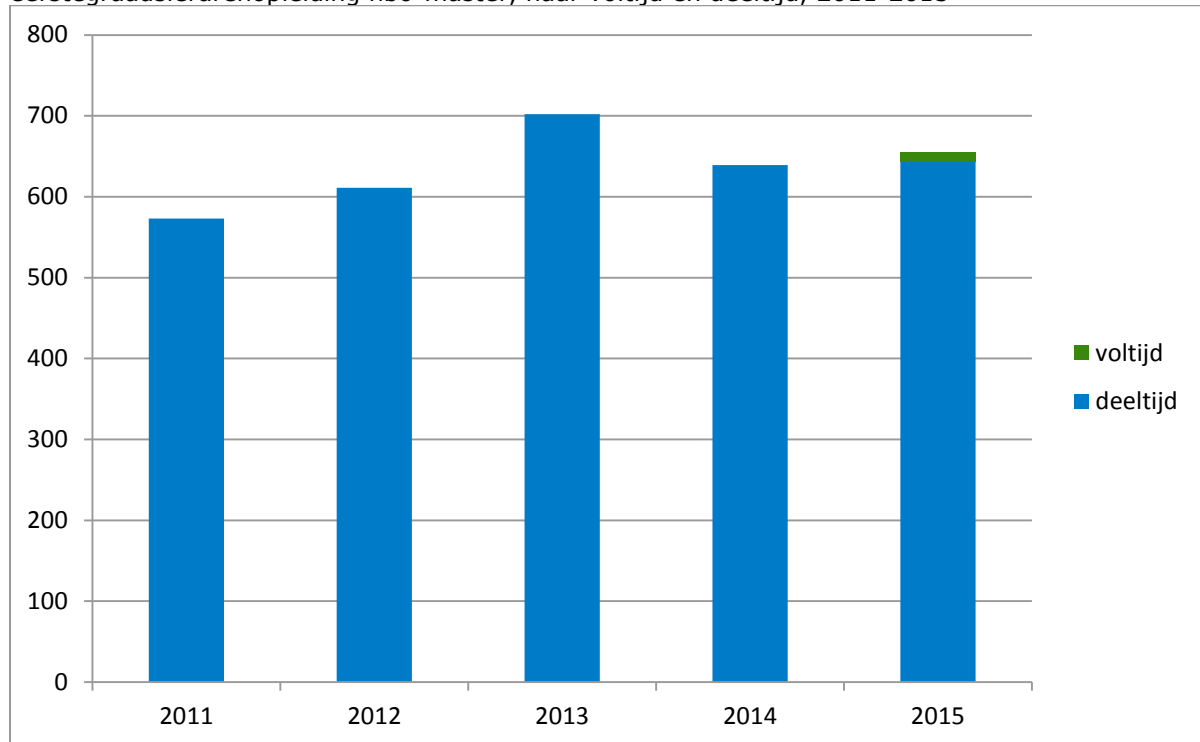
Net als afgestudeerden van andere typen lerarenopleidingen zijn de afgestudeerden van de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master over het algemeen erg tevreden over de vak kennis en de vakdidactiek die zij aangeboden krijgen. Deze onderwerpen vormen de kern van de opleiding. Ook vinden veel afgestudeerden dat zij voldoende hebben geleerd om bij te dragen aan het verbeteren van het curriculum en om praktijkonderzoek te doen.

Omdat de eerstegraadslerarenopleiding hbo bedoeld is voor studenten die al een tweedegraadsbevoegdheid hebben behaald, worden veel pedagogisch-didactische onderwerpen bij de eerstegraadsopleiding niet (meer) aangeboden. Toch komen ook ervaren leraren situaties tegen waar zij in hun tweedegraadsopleiding weinig over geleerd hebben. Bijna een derde deel van de afgestudeerden vindt dat zij in de eerstegraadslerarenopleiding hbo te weinig hebben geleerd over het ontwikkelen van toetsen en examenopgaven. Daarnaast voelt bijna de helft van de afgestudeerden zich door de opleiding niet voldoende voorbereid om het onderwijs aan te passen aan leerlingen met een achterstand (40% tevreden, 42% ontevreden) of een voorsprong (38% tevreden, 45% ontevreden). Op het bieden van maatwerk aan leerlingen met leer- of gedragsproblemen voelt slechts een vijfde deel zich voldoende voorbereid door de opleiding, een ruime helft zegt daar niet voldoende over geleerd te hebben. Ook bij de tweedegraadsopleidingen hbo zijn afgestudeerden niet erg tevreden over deze onderwerpen. Ze lijken daarmee tussen wal en schip te vallen.

Starten met de studie

De eerstegraadslerenopleidingen hbo-master zijn vooral gericht op studenten die daarnaast werken als leraar in het voortgezet onderwijs. Studenten stromen hoofdzakelijk in deeltijdopleidingen in. Zie figuur C10. Sinds 2015 zijn er ook enkele voltijdopleidingen, met name voor tekortvakken.

Figuur C10: Sector Onderwijs: aantal instromende studenten (direct en indirect*) in bekostigde eerstegraadslerenopleiding hbo-master, naar voltijd en deeltijd, 2011-2015

Bron: 1cijferHO, DUO; bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

* Met de term directe instroom duiden we studenten aan die niet alleen voor het eerst aan de betreffende opleiding beginnen maar ook voor het eerst in het hoger onderwijs staan ingeschreven. Dit zijn bijvoorbeeld studenten die uit het voortgezet onderwijs of het mbo komen. Indirect instromende studenten is een aanduiding voor de groep die al eerder in het hoger onderwijs stond ingeschreven in een andere studie, maar zich nu voor het eerst heeft ingeschreven voor de betreffende opleiding.

Tijdens de studie

De eerstegraadslerenopleidingen hbo-master zijn hoofdzakelijk deeltijdopleidingen van 90 studiepunten. Omdat de meeste studenten werken naast hun studie gaan de opleidingen uit van een studieduur van tweeënhalf tot drie jaar. Daarbij zijn er mogelijkheden voor studenten om te versnellen wanneer meer tijd beschikbaar is voor de studie.

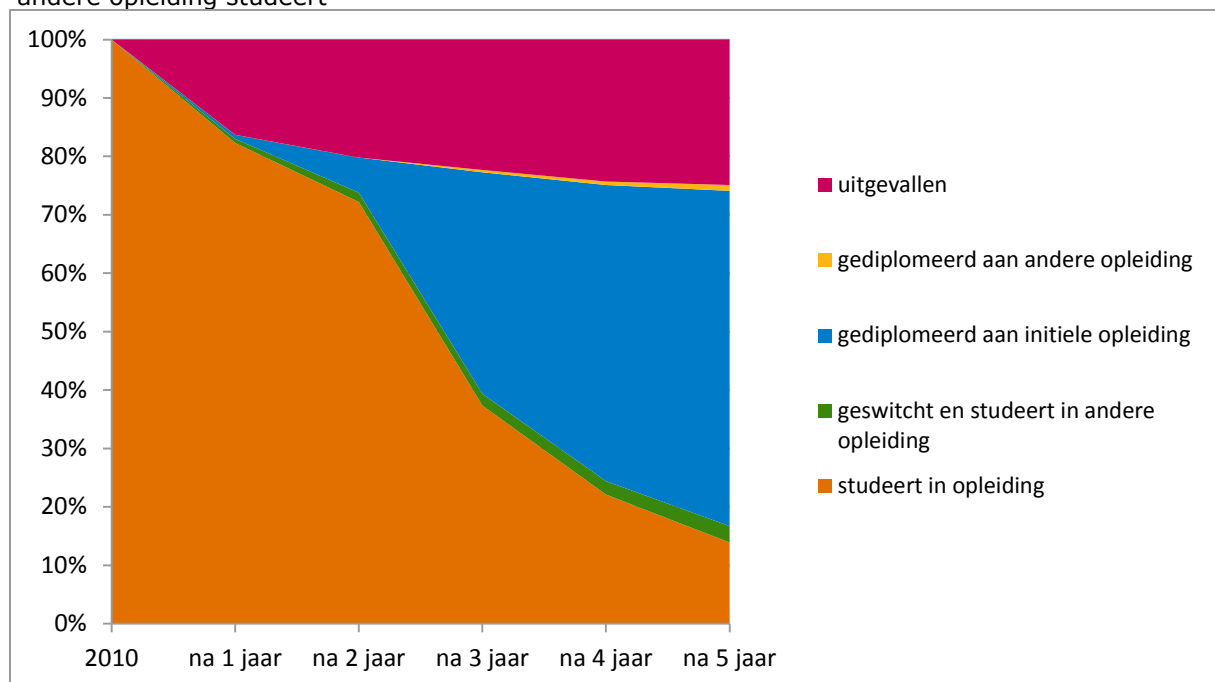
Om de ontwikkeling van een specifieke groep studenten te volgen analyseren we de metingen van de groep studenten die in 2010 startte met de opleiding.

Na vijf jaar, in 2015, heeft ruim 57 procent van de groep deeltijdstudenten die in 2010 startte een diploma gehaald aan de opleiding waar ze begonnen. Dit is weergegeven met het blauwe vlak (zie Figuur C11).

Bijna 16 procent studeert nog, bijna 14 procent daarvan aan de eerstegraadslerenopleiding hbo-master waar ze mee startte (oranje vlak). Vrijwel geen studenten zijn van studie gewisseld, studeren een andere opleiding studeren of zijn daar al afgestudeerd. Er is dan ook geen geel en vrijwel geen groen in de figuur (1%).

25 procent studeert niet meer in het hoger onderwijs (roze vlak) en is daarmee uitgevallen (zie Figuur C11).

Figuur C11: Sector Onderwijs: gestapeld percentage studenten in bekostigde deeltijd eerstegraadslerenopleidingen hbo-master dat gedurende vijf jaar na de start van de opleiding in 2010, uitvalt, een diploma haalt aan deze of een andere opleiding, niet meer studeert of aan een andere opleiding studeert

Bron: 1cijferHO, DUO; bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Tijdens de studie: uitval studenten

We lazen eerder dat van de totale groep deeltijdstudenten die in 2010 met een eerstegraadslerarenopleiding hbo-master is gestart, is 25 procent na vijf jaar uitgevallen. Dat betekent dat zij niet meer staan ingeschreven in het hoger onderwijs.

We kunnen ook voor ieder startjaar het percentage uitgevallen deeltijdstudenten na een jaar bekijken. Dan zien we dat in 2014 bijna 15 procent van de deeltijdstudenten in eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master na een jaar is uitgevallen. Zie Figuur C12. In het totale hoger onderwijs is dat 17 procent van de deeltijdstudenten.

Opvallend is dat in 2014 veel minder deeltijdstudenten bij de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master na een jaar uitvallen. In eerdere jaren is de uitval bij deze opleidingen steeds hoger dan het gemiddelde van de sector (deeltijd hbo-master). In 2014 is de uitval bij deze opleidingen met bijna 15 procent echter lager dan het gemiddelde van 17 procent in de sector.

Figuur C12: Sector Onderwijs: percentage uitval, na een jaar, uit bekostigde deeltijd eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master en het totale hoger onderwijs (bekostigd deeltijd master hbo), 2010-2014

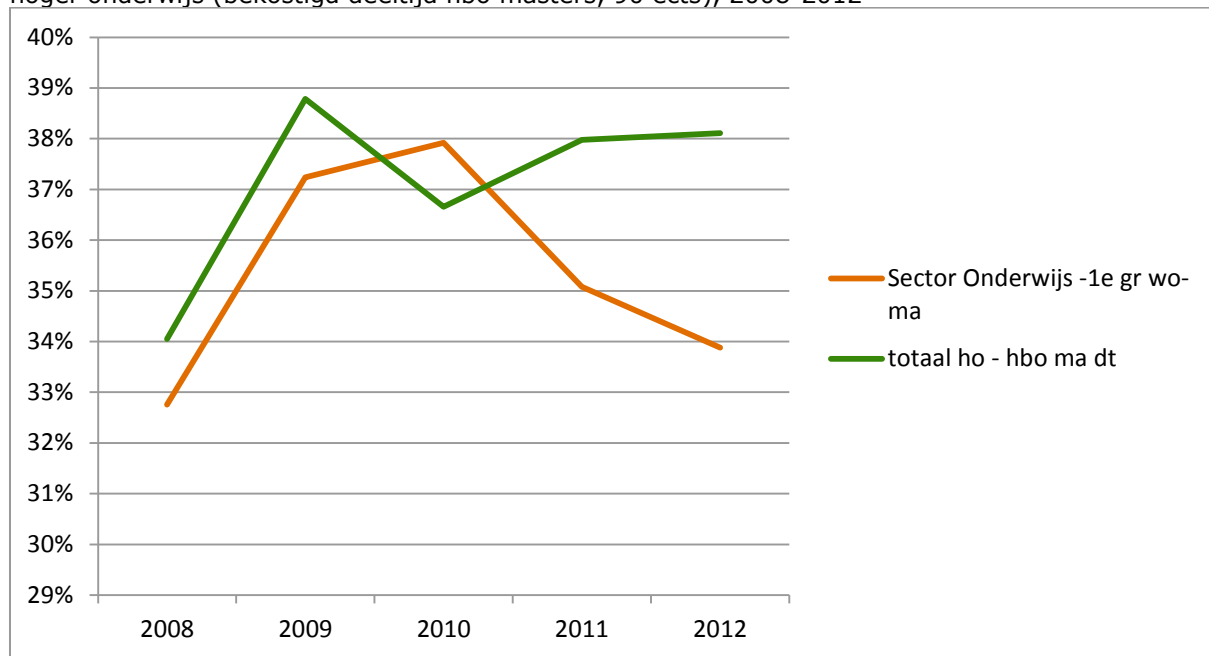
Bron: 1cijferHO, DUO; bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Studiesucces: rendement

Na vijf jaar, in 2015, heeft 58 procent van de groep deeltijdstudenten die in 2010 startte een diploma gehaald. Drie jaar na de start ligt het percentage gediplomeerden van dezelfde groep nog op 38 procent. In die laatste twee jaar haalt een groot deel dus alsnog een diploma.

Het rendement, drie jaar na de start van de opleiding, bij de deeltijd eerstegraads lerarenopleidingen hbo-master was in vergelijking met andere jaren opvallend hoog voor de groep studenten die in 2009 en 2010 startte. Voor de groep die in 2008 begon was dat rendement bijna 33 procent en voor de groep die in 2010 begon 38 procent. Daarna is het rendement weer gedaald; de groep studenten die in 2012 startte, haalde een rendement van 34 procent. Dit is een forse daling. Zeker als in ogenschouw wordt genomen dat in het totale hoger onderwijs (hbo-ma-dt) alleen in 2010 een lichte daling wordt waargenomen en vervolgens weer een stijging.

Figuur C13: Sector Onderwijs: percentage gediplomeerden na nominale studieduur plus anderhalf jaar, voor bekostigde deeltijd eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master (90ects) en het totale hoger onderwijs (bekostigd deeltijd hbo masters, 90 ects), 2008-2012

Bron: 1cijferHO, DUO; bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

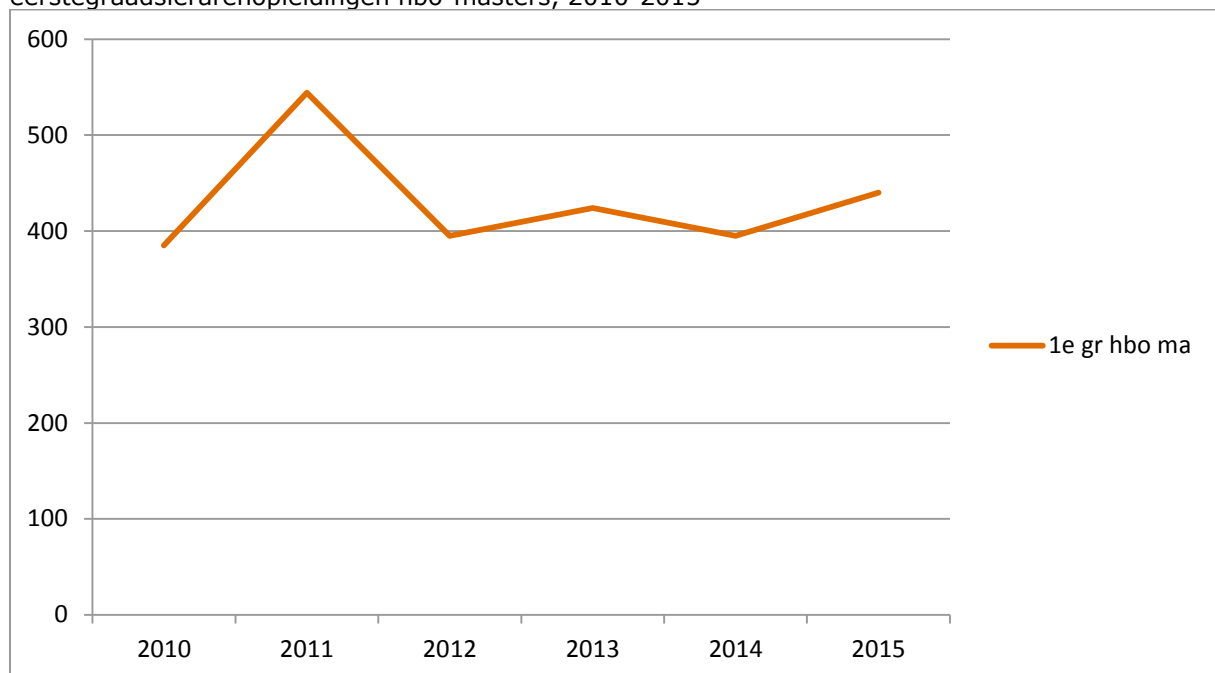
Studiesucces: aantal diploma's

De vorige paragraaf toonde het percentage afgestudeerden: het rendement van een groep studenten dat in een bepaald jaar is gestart met de opleiding. In deze paragraaf kijken we naar het aantal diploma's dat per jaar is behaald. Dit is ongeacht wanneer een student gestart is met de opleiding.

Het aantal diploma's dat in een jaar is behaald bij de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master is in 2015 440 diploma's.

In 2011 konden fors meer diploma's worden uitgereikt dan in 2010 en hebben bijna 550 studenten een diploma behaald. Een stijging van meer dan 150 diploma's vergeleken met het jaar ervoor. Een mogelijke verklaring is de dreiging van de langstudeermaatregel. In 2012 daalt het aantal diploma's weer tot net onder de 400.

Figuur C14: Sector Onderwijs: aantal behaalde diploma's per jaar aan bekostigde deeltijd eerstegraadslerarenopleidingen hbo-masters, 2010-2015

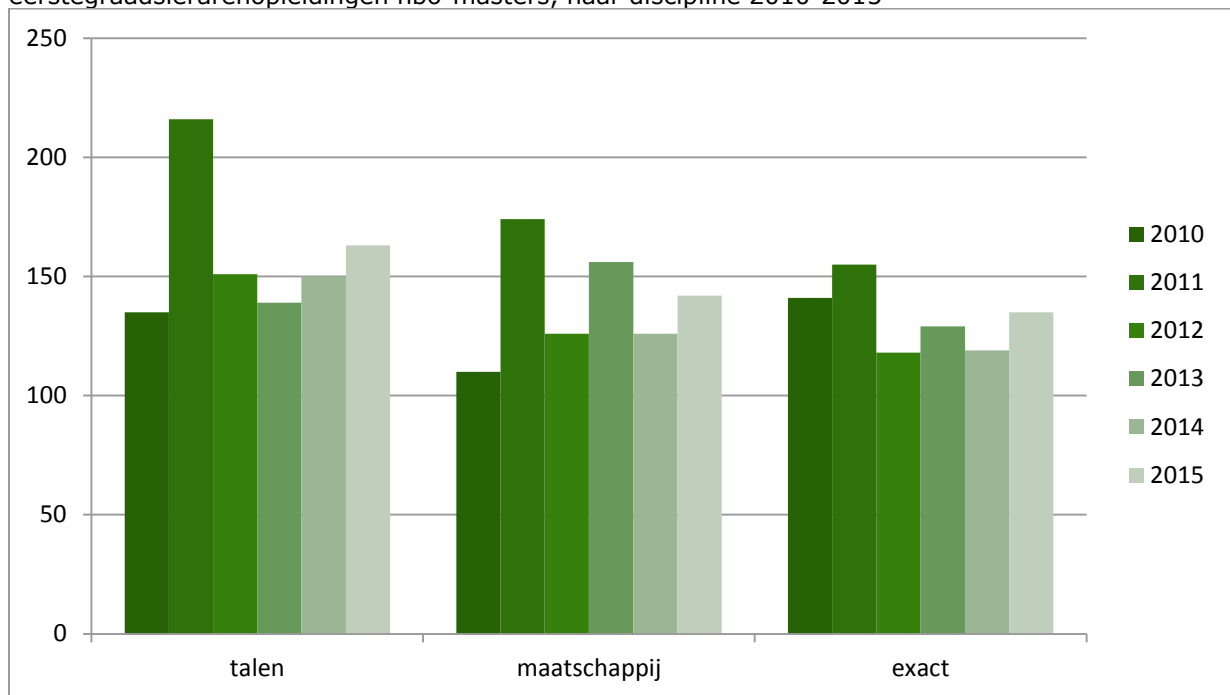

Bron: 1cijferHO, DUO; bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2016

Binnen het aantal afgegeven diploma's voor de eerstegraads lerarenopleidingen hbo is de verhouding tussen de disciplines talen, maatschappijvakken en exacte vakken redelijk evenwichtig: in 2015 is dat respectievelijk 37 procent, 32 procent en 31 procent van het totaal aantal diploma's in de sector Onderwijs.

Bij de disciplines 'talen' en 'maatschappij' is het aantal diploma's tussen 2010 en 2015 gestegen. Bij de exacte vakken is het aantal diploma's in 2015 lager dan in 2010. In 2011 zien we bij alle disciplines een stijging in het aantal diploma's ten opzichte van 2010. Deze is het minst opvallend bij de exacte vakken. Zie Figuur C15.

Figuur C15: Sector Onderwijs: aantal behaalde diploma's per jaar aan bekostigde deeltijd eerstegraadslerarenopleidingen hbo-masters, naar discipline 2010-2015

Bron: BRON-HO; DUO, bewerkingen Inspectie van het Onderwijs, 2017

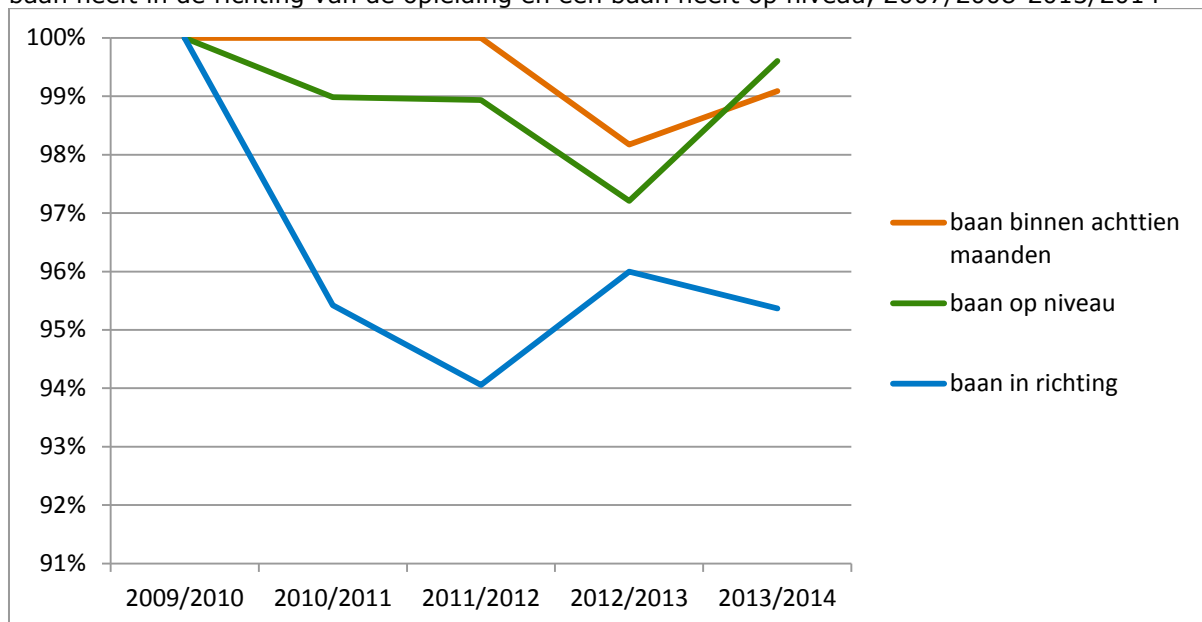
Na de studie

Studenten van de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master volgen de opleiding vrijwel altijd naast een baan in het onderwijs. We zien dat terug in de cijfers, de afgestudeerden hebben in 2013/2014 vrijwel altijd een baan op niveau. De kans op een baan binnen achttien maanden en op niveau is dit jaar nog weer iets verder gestegen.

De afgestudeerden hebben een iets kleinere kans op een baan in de richting van de opleiding die ze hebben afgerond.

Van de deeltijd studenten die in 2013/2014 afstudeerden in het totale hoger onderwijs (hbo bachelor) heeft 99 procent binnen achttien maanden een baan. Bij de eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master was dat ook 99 procent. 93 procent van de deeltijd studenten in het hoger onderwijs (hbo bachelor) heeft een baan op niveau en 94 procent van de studenten heeft ook in baan in de aan de studie verwante richting. Onder studenten van eerstegraadslerarenopleidingen hbo master was dat respectievelijk bijna 100 en 95 procent.

Figuur C16: Sector Onderwijs: percentage afgestudeerden in de bekostigde deeltijd eerstegraadslerarenopleidingen hbo-master dat binnen achttien maanden na afstuderen een baan heeft, een baan heeft in de richting van de opleiding en een baan heeft op niveau, 2007/2008-2013/2014

Bron: HBO-monitor 2016, ROA, bewerkt door de Inspectie van het Onderwijs, 2016

Meer weten: Voor verdere informatie over de subsectoren in de sector Onderwijs zie de factsheets per subsector. Voor meer informatie over de indicatoren in de sector, zie de factsheets per indicator.

Sectorbeeld Onderwijs

Het sectorbeeld Onderwijs gaat over de opleidingen die zijn gericht op het leraarschap. Voorbeelden daarvan zijn de pabo-opleidingen, de eerste- en tweedegraads lerarenopleidingen en de universitaire lerarenopleidingen.

De belangrijkste ontwikkelingen, trends en de stand van zaken in de sector Onderwijs worden in dit sectorbeeld weergegeven. U kunt lezen over groepen van opleidingen of over specifieke indicatoren per opleidingsgroep.

Een sectorbeeld is bedoeld om feitelijk (neutraal) te informeren over de stand van zaken bij de opleidingen. Hiervoor combineert de inspectie verschillende bestaande openbare bronnen over bijvoorbeeld studentenpopulatie, studiesucces en studentenenquête's. Ook de oordelen over de kwaliteit van het onderwijs door de NVAO zijn een bron. Het sectorbeeld Onderwijs is aangevuld met informatie en oordelen uit inspectieonderzoek onder afgestudeerden van pabo's en lerarenopleidingen.

Het sectorbeeld bestaat uit verschillende onderdelen. Na de inleiding, wordt ingegaan op elf indicatoren. Elke indicator komt apart aan bod. Bij elke indicator worden de verschillende groepen opleidingen met elkaar vergeleken. Vervolgens wordt specifiek aandacht besteed aan vijf groepen opleidingen:

- pabo;
- tweedegraads lerarenopleidingen;
- eerstegraadslerarenopleidingen;
- universitaire lerarenopleidingen;
- eerstegraads lerarenopleidingen kunst/lichamelijke opvoeding.

Naast deze vijf groepen onderscheiden we ook opleidingen professionalisering, onderwijsondersteuners en een groep overig. Omdat deze laatste drie groepen niet opleiden tot een onderwijsbevoegdheid worden deze niet apart beschreven. Deze worden wel meegenomen in de beschrijving van de indicatoren. Tenslotte zijn er twee bijlagen. Een met de lijst met alle opleidingen van deze sector en een bijlage die ingaat op de gebruikte databronnen en definities van de indicatoren.

U leest het sectorbeeld als een naslagwerk. Het is niet volgens de traditionele rapportagewijze opgebouwd met de structuur: vraagstelling, onderzoeksbevindingen, conclusie. Dit betekent dat het sectorbeeld niet van voor naar achter gelezen hoeft te worden, maar dat u delen onafhankelijk van elkaar kunt lezen en kunt selecteren wat u interessant vindt om te lezen.

Het sectorbeeld Onderwijs is het derde sectorbeeld dat we presenteren via de website. Eerder publiceerden we al het sectorbeeld Gedrag & Maatschappij en het sectorbeeld Techniek. Over de lerarenopleidingen publiceerden wij in 2014 het rapport *De sector lerarenopleidingen in beeld*, dat u kunt beschouwen als voorloper van het sectorbeeld Onderwijs.

De inspectie is benieuwd wat u vindt van de vorm en presentatie van het sectorbeeld. We nodigen u van harte uit uw reactie met ons te delen.